

BU/RO - BETUWE
T.a.v. dhr. J.A.H. Pos
Acacialaan 31
7391 JV Twello

Datum 11 juli 2019
Kenmerk BE/2019/418
Uw kenmerk Email d.d.
Auteur(s) M.J. Visschers

BLOM ECOLOGIE B.V.
ADVIES & ONDERZOEK

Zandweg 46
4181 PM Waardenburg
t 0418 820 288
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl
KvK 67221904
BTW 856882999B01
IBAN NL21RABO0314240683

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Jacob Ekelmansstraat te Nieuwaal, Nieuwstraat te Nederhemert en Onderlangsweg te Zaltbommel

Aan de Jacob Ekelmansstraat te Nieuwaal zijn percelen met een woning, kas en agrarisch land gelegen. De initiatiefnemer is voornemens op deze percelen twee vrijstaande woningen en een bedrijfshal te realiseren, waarbij eveneens een functieverandering/bestemmingsplanwijzing (van agrarisch naar wonen en bedrijf) dient te worden doorgevoerd. Ten behoeve van de ontwikkeling dienen in het kader van de enerveringsregeling, enkele kassen te worden gesloopt. Om te voldoen aan deze eisen worden de kassen aan de Nieuwstraat te Nederhemert en de Ketelsteeg (ong.) te Zaltbommel gesaneerd. De functie glastuinbouw van het perceel aan de Nieuwstraat te Nederhemert komt hierbij te vervallen. De bestemming die voor het perceel wordt aangehouden betreft agrarisch en wonen. De agrarische bestemming van het perceel aan de Ketelsteeg te Zaltbommel blijft behouden. Enkel de functie glastuinbouw komt te vervallen. Het huidige bestemmingsbeleid voorziet niet in de ontwikkelingsmogelijkheid en dient derhalve te worden gewijzigd.

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiële) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van de plangebieden voor deze soorten in kaart gebracht.

Bu/RO begeleidt de ruimtelijke procedure en heeft Blom Ecologie B.V. verzocht de plangebieden te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en het geldende bestemmingsplan.

Onderzoeksdoel

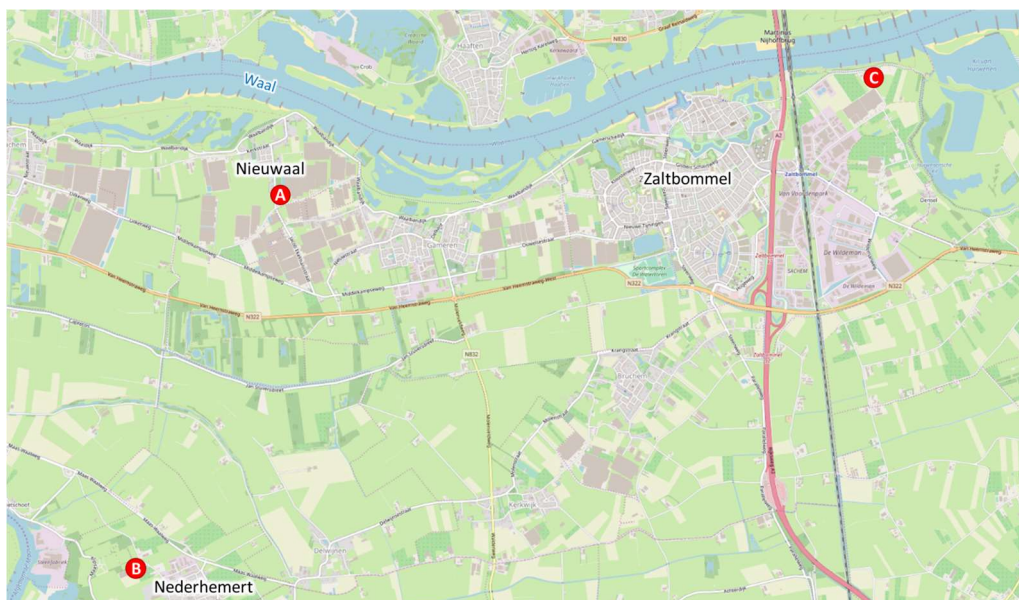
Middels dit oriënterende onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Is het bestemmingsplan dat wordt opgesteld voor het project zoals hiervoor omschreven uitvoerbaar zoals het bepaalde in de Wro (artikel 3.1.6 Bro)?
- Welke, krachtens de Wet natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de beoogde ruimtelijke ingreep?
- Heeft de beoogde ruimtelijke ingreep een negatief effect op het de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden of de wezenlijke kenmerken en waarden van Natuurnetwerk Nederland?

Planlocatie

Als onderdeel van de ontwikkeling zijn er drie projectlocatie betrokken bij de plannen (figuur 1);

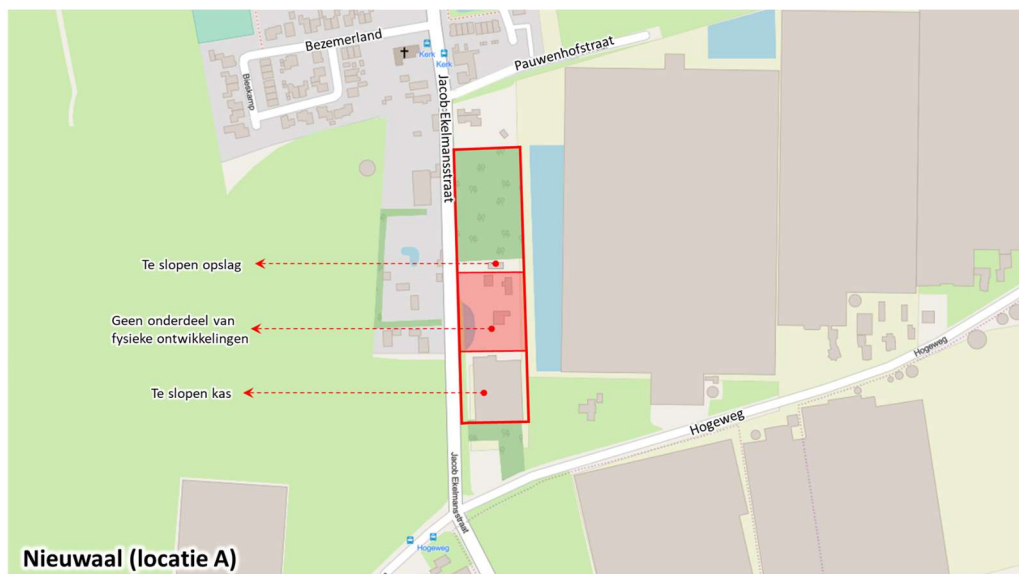
- A. Ekelmansstraat 19 te Nieuwaal
- B. Nieuwstraat 9 te Nederhemert
- C. Ketelsteeg ong (tegenover Onderlangstraat 1) te Zaltbommel

Figuur 1 De planlocaties (rood) zijn gelegen in de gemeente Zaltbommel (bron: arcgis.com).

Locatie A Ekelmansstraat 19 te Nieuwaal

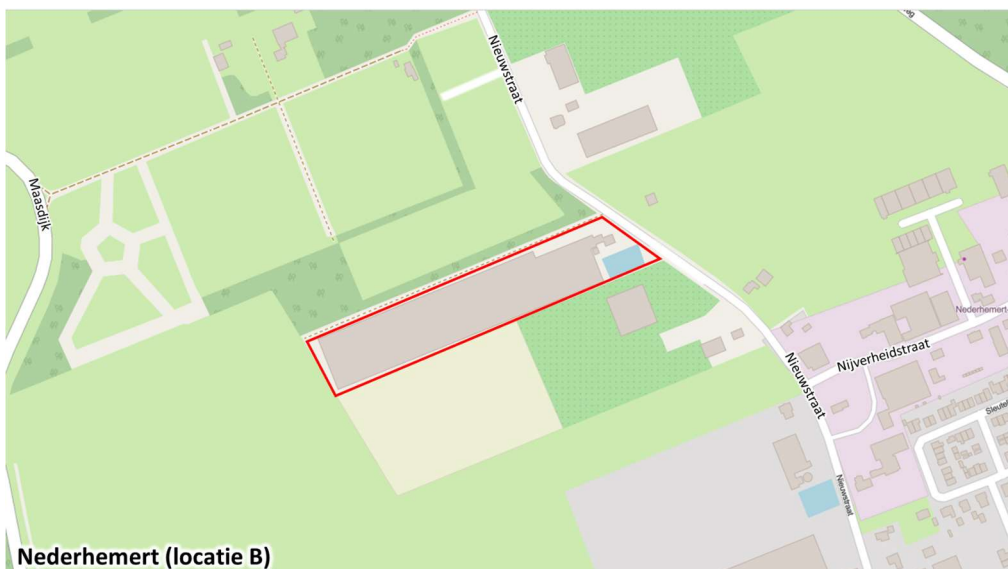
Het plangebied is gelegen aan de Jacob Ekelmansstraat 19 te Nieuwaal (figuur 2). Aan de west en oostzijde van het perceel is een kavelsloot gelegen. Op de zuidzijde van het perceel is een kassencomplex gesitueerd. Het kassencomplex is slechts beperkt in gebruik. Tussen de kavelsloot aan de westzijde en het kassencomplex is een laurierhaag aanwezig. Op de noordzijde van het perceel was in het verleden een veld met snijheesters gesitueerd, momenteel betreft het een grasland. Aan de west- en zuidzijde van het grasland zijn hagen van o.a. laurier aanwezig. Centraal op het perceel is bebouwing ten behoeve van wonen en bedrijfsvoering gesitueerd. Behoudens een opslagloods blijft deze bebouwing behouden. De opslagloods welke met wil saneren is gesitueerd aan de noordzijde van de overige bebouwing. De loods is opgetrokken uit stalen damwandplaten en draagt tevens een dak van damwantplaten. De loods is in gebruik als opslag/werkplaats en wordt bijgehouden.

Figuur 2 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Jacob Ekelmansstraat 19 Te Nieuwaal (bron: arcgis.com).

Locatie B Nieuwstraat 9 te Nederhemert

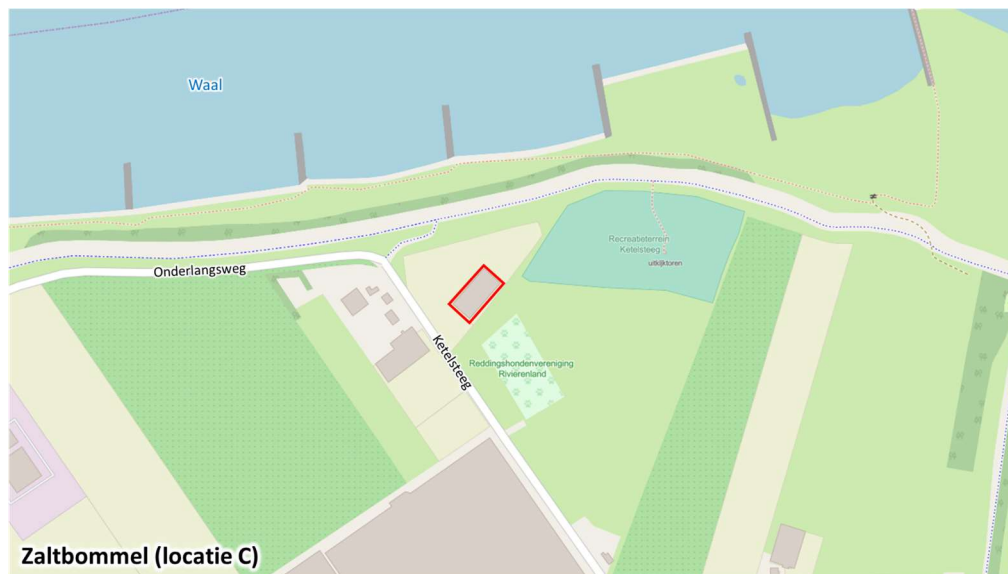
Het plangebied is gelegen aan de Nieuwstraat 9 te Nederhemert (figuur 3). Op het perceel is een woonhuis met tuin, een kassencomplex en een waterbassin gesitueerd. Het woonhuis is gesitueerd op de noordoostzijde van het perceel en opgetrokken uit gemetselde muren met een pannendak. Het woonhuis met tuin zijn niet aan de huidige ontwikkelingen onderhevig. Men is voornemens het kassencomplex met de daarbij behorende verharding en het waterbassin te verwijderen t.b.v. een weide/grasland. Het waterbassin is aan de zuidoostzijde van het perceel gelegen en wordt omrand door groen. De kas beslaat het grootste gedeelte van het perceel. De kas is nog in gebruik maar maakt een enigszins verjaarde indruk. Het perceel wordt aan de zuid-, west en noordzijde omrand door een kavelsloot. De omgeving van het perceel wordt gekenmerkt door agrarisch gebied en bosstructuren.

Figuur 3 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan de Nieuwstraat 9 te Nederhemert (bron: arcgis.com).

Locatie C Ketelsteeg ong. te Zaltbommel

De planlocatie is gelegen aan de Ketelsteeg ong. te Zaltbommel. Het perceel is gelegen tegenover het perceel met het adres Onderlangstraat 1. De planlocatie betreft een agrarisch perceel dat grotendeels bestaat uit grasland. Op de zuidoostzijde van het perceel is een kas gesitueerd van ca. 1000 m². Men is voornemens deze ernstig vervallen kas te saneren. Het glas ontbreekt in het merendeel van de wanden en een groot deel van het dak waardoor in de kas ruigtevegetatie groeit. De omgeving van de planlocatie wordt gekenmerkt door agrarische percelen bestaande uit glastuinbouw, akkers en gras- en weideland. Op ca. 100m ten noorden van de planlocatie stroomt de Waal.

Figuur 4 De planlocatie (rood omkaderd) is gelegen aan Ketelsteeg te Zaltbommel (bron: arcgis.com).

In bijlage 1 zijn een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocaties en de directe omgeving hiervan. Alle planlocaties zijn gelegen aan de rand van het dorp of in het landelijk gebied en behoren tot de gemeente Zaltbommel. De omgeving van de planlocaties worden gekenmerkt door (agrarische)bedrijven en landerijen, woonpercelen, watergangen en infrastructuur.

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn permanent van karakter. De beoogde ingrepen betreffen;

- Locatie A: sloop van kassencomplex en opslagloods, nieuwbouw van twee woningen en een bedrijfsloods;
- Locatie B: sloop van kassencomplex verwijderen terreinverharding en waterbassin;
- Locatie C: Sloop kassencomplex.

Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- saneren van de bebouwing: algemene sloopwerkzaamheden en afvoer sloopmateriaal;
- verwijderen terreininrichting, waaronder gedeelte van het groen: graafwerkzaamheden, transport (afvoer) van materiaal en groen;
- vergraven terrein en egaliseren; graafwerkzaamheden en grondtransport;
- terrein bouwrijp maken: aanbrengen puinbed, aanleg nutsvoorzieningen e.d.;
- realisatie nieuwbouw: algemene bouwwerkzaamheden;
- revitalisatie terrein en aanleg verharding: allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden;

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Dit oriënterend onderzoek verkent alle relevante vakgebieden met betrekking tot de Wet natuurbescherming. Hierbij wordt een beoordeling gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. Dit onderzoek bestaat uit een veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek is het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet werd op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 27 juni 2019. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 2/8 bewolkt, 22° Celsius en windkracht 1-2 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 vervangt de Wet natuurbescherming (Wnb) drie voormalige wetten; de Flora- en faunawet samen met de Boswet en de Natuurbeschermingswet 1998. Bevoegdheden zijn met deze wet overgedragen van het rijk naar de provincie.

Algemene zorgplicht

In de Algemene zorgplicht (art. 1.11) wordt voorgeschreven dat nadelige gevolgen voor flora en fauna voorkomen moet worden. Het uitgangspunt van de Algemene zorgplicht is dat het doden, verwonden, verontrusten of beschadigen van flora en fauna wordt vermeden. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.

Soortenbescherming

De soortenbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1), Habitatrichtlijnsoorten (art. 3.5) en andere soorten (art. 3.10). Hierin worden ook rust- en voortplantingsverblijfplaatsen en het functioneel leefgebied beschermd.

Gebiedsbescherming

Naast de specifieke soortenbescherming kent Nederland ook gebiedsbescherming, waarbij bepaalde gebieden extra bescherming verdienen. Het gaat hier hoofdzakelijk om Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland en Belangrijke Weidevogelgebieden. In deze gebieden mogen in principe geen werkzaamheden binnen de grenzen uitgevoerd worden. Voor werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is bij mogelijke effecten een Voortoets vereist en binnen het Natuurnetwerk Nederland geldt het 'nee, tenzij'-principe. In bepaalde gevallen dient er natuurcompensatie uitgevoerd te worden. Ten aanzien van Natura 2000-gebieden kunnen ook externe effecten als stikstofdepositie en lichtuitstraling van invloed zijn.

Bij negatieve effecten op beschermde natuurgebieden en bij negatieve effecten op alle soorten in de specifieke soortenbescherming geldt een ontheffingsplicht. Van de verboden als bedoeld in artikel 3.10 eerste lid kan door bepaalde provincies vrijstelling verleend worden voor het opzettelijk doden of vangen en voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen voor bepaalde soorten. In de verordening Ruimte van de provincie Gelderland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

Tabel 1 Vrijgestelde soorten in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen in de provincie Gelderland.

Aardmuis	Gewone bosspitsmuis	Ondergrondse woelmuis
Bastaardkikker	Gewone pad	Ree
Bosmuis	Haas	Rosse woelmuis
Bruine kikker	Huisspitsmuis	Tweekleurige bosspitsmuis
Dwergmuis	Kleine watersalamander	Veldmuis
Dwergspitsmuis	Konijn	Vos
Egel	Meerkikker	Woelrat

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Voor een aantal van de nationaal beschermde soorten (beschermingsregime 'andere soorten') geldt per definitie vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie voorgaande alinea). In de voorliggende beoordeling is specifiek gelet op de functie en/of aanwezigheid van beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt c.q. ontheffingsplicht noodzakelijk is.

Vaatplanten

In de directe omgeving van de planlocaties komen voor zover bekend geen beschermde vaatplanten voor (NDFF, 2009-2019). Gedurende het veldbezoek zijn geen sporen van (beschermde) planten en/of sporen en delen hiervan aangetroffen. Op de muren van de bebouwing is eveneens geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen. Op de planlocaties is (behoudens kweekgoed) slechts sprake van gedomesticeerde soorten en/of inheemse vaatplanten zonder beschermde status. Enkele waargenomen soorten betreffen: gewone vlier, ridderzuring, smeerwortel, paardenbloem, kruiskruid, smalle weegbree, akkerdistel, haagwinde, gewone braam, els, riet en laurier. De aangetroffen soorten komen algemeen voor in Nederland en zijn geen typische begeleidende soorten van beschermde flora. Op de planlocaties ontbreken natuurlijke, onverstoorde standplaatsen die van belang zijn voor veel beschermde plantensoorten. De habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten bestaat met name uit specifieke en bijzondere kenmerken als trilvenen, vochtige duinvalleien en schrale (blauw)graslanden. Gelet op de functie van de planlocatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan niet verwacht.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. In het atlashokken (5x5km) waarbinnen de planlocaties zijn gelegen, is onder andere de aanwezigheid van de volgende soorten vastgesteld: bever, bosmuis, bruine rat, bunzing, egel, haas, huisspitsmuis, konijn, mol, muskusrat, ree, veldmuis, vos, wezel, woelrat en molmuis (verspreidingsatlas NDFF, 2009-2019). Enkele zoogdiersoorten zijn door de provincie vrijgesteld van bescherming, in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen (zie Wet natuurbescherming; Wet-Nb, art 3.10). Voor de in de omgeving voorkomende bever, bunzing en wezel geldt een dergelijke vrijstelling niet. De bever wordt waargenomen op verschillende plaatsen langs de Waal, de maas en in de Lieskampen in Gameren. Het voorkomen van de bever in de directe omgeving van de drie planlocaties is niet bekend. Daarbij is op geen van alle planlocaties geschikt habitat aanwezig en/of ontbreken meerder essentiële habitatonderdelen voor de bever. Marterachtigen waaronder de bunzing en wezel zijn kritisch ten aanzien van hun omgeving. Deze soorten prefereren een structuurrijke omgeving (vegetatie, macroreliëf, etc.) waarin voldoende rust en voedsel zijn gewaarborgd. Op en rondom de drie planlocaties zijn geen sporen als vraatsporen (leeggegeten eieren, huiden van kleine(re) zoogdieren, afgebeten veren etc.), nesten, uitwerpselen, latrines, pootafdrukken of loopsporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen. Het voorkomen van de wezel en hermelijn is enkel in de omgeving van Waal (Nieuwaaal en Zaltbommel). Op de planlocatie in Nieuwaaal ontbreken essentiële habitatonderdelen zoals ruigte en/of relevante vegetatie structuren van voldoende grootte en kwaliteit en voldoende voedselaanbod. Tevens is er, op en rondom de planlocatie regelmatige verstoring door de

aanwezigheid van mensen. Op de planlocatie in Zaltbommel wordt enkel een kas verwijderd. Deze ontwikkeling leidt per definitie niet tot aantasting of afname van leefgebied en/of nestlocaties. In de omgeving van Nederhemert worden zijn marterachtigen niet waargenomen. Op deze locatie worden de kassen het waterbassin verwijderd om plaats te maken voor een weide. De kas en het waterbassin vervullen geen essentiële functie voor deze soorten. Daarnaast vindt met regelmaat verstoring plaats door menselijke activiteit. Het verwijderen van de kassen en het waterbassin leidt niet tot afname van essentieel leefgebied. Het is niet uit te sluiten dat de bunzing of wezel (sporadisch) de plangebieden betreden. Een essentieel functie voor marterachtigen is echter uitgesloten. De planlocaties hebben mogelijk een (beperkte) functie voor algemene/ opportunistische soorten waarvoor een vijstelling geldt. Dit betreft met name mol, rat- en muisachtigen. Voor dergelijke soorten is in de directe omgeving voldoende geschikt leefgebied waar individuen zich naar toe kunnen begeven gedurende de roering die kan ontstaan tijdens werkzaamheden. Essentieel leefgebied en/of vaste ruste en/of verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren zijn niet aanwezig en/ of worden niet aangetast. Mits enkele maatregelen worden getroffen in het kader van de Algemene zorgplicht leidt de beoogde ontwikkeling leidt niet tot negatieve effecten voor beschermde zoogdieren.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (BIJ12 kennisdocument Gewone dwergvleermuis, 2017; Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In de omgeving is het voorkomen bekend van onder andere: ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis en laatvlieger (Broekhuizen et al., 2016; Limpens et al., 1997; verspreidingsatlas NDFF, 2010-2019). Onder de Wet natuurbescherming zijn alle in Nederland voorkomende vleermuizen beschermd. Op de planlocaties zijn geen bomen aanwezig met holten die potentieel geschikt zijn als vaste ruste en/of verblijfplaats van boombewonende vleermuizen. Het is derhalve uitgesloten dat de ontwikkeling leidt tot vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen van boom bewonende vleermuizen. De te slopen bebouwing is nauwkeurig geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van geschikte invliegopeningen die leiden naar een achterliggende ruimte met een stabiel microklimaat (o.a. stabiele luchtvochtigheid en temperatuur). De te slopen kassen bieden geen geschikte omstandigheden als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen: geschikte openingen welke kunnen dienen als vast rust- en verblijfplaats ontbreken. Tevens zijn de klimatologische omstandigheden in dergelijke bouwconstructies niet enigszins stabiel waardoor er per definitie geen sprake is van geschikte omstandigheden. De opslagloods is opgetrokken uit (enkelwandige en niet geïsoleerde) damwandplaten. Beschutte locaties met een stabiel microklimaat zijn door de bouwtechnische eigenschappen van het loods niet aanwezig. Aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouw bewonende vleermuizen zijn bij de sloop van de kassen en de opslagloods derhalve uitgesloten.

Hoewel vaste rust- en of verblijfplaatsen in de te slopen bebouwing is uitgesloten, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocaties gebruiken als onderdeel van het foerageergebied. Vleermuizen jagen op insecten waarbij ze opportunistisch gebruik maken van een groot netwerk aan jachtgebieden. De omvang en het gebruik van een gebied alsmede de jachttechniek en prooien verschillen per soort. Gedurende het foerageren verspreiden vleermuizen zich diffuus over het landschap waarbij veelal gebruik wordt gemaakt van bosranden, bomenlanen, oeverzones of andere structuurrijke zones. Op de planlocaties zijn geen lijnvormige structuren aanwezig die een essentiële functie hebben met betrekking tot vlieg- en/of migratieroutes. De planlocaties vormen, gezien de overvloed aan meer kwalitatief leefgebied in de omgeving aannemelijk geen essentieel foerageergebied. De ontwikkeling leidt niet tot aantasting of afname van het foerageergebied en vlieg/migratieroutes. Tijdens de werkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden voor passerende en jagende vleermuizen in de directe omgeving als gevolg van lichtgebruik. Vleermuizen kunnen verblind en daardoor gedesoriënteerd raken door felle verlichting. Sterk verlichte locaties worden gemeden door vleermuizen. Tijdens de ontwikkeling dient derhalve vleermuisvriendelijke verlichting te worden toegepast.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn behoudens gewone pad (in Nederhemert) geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen. Het voorkomen van inheemse reptielen is niet bekend in de omgeving van de plangebieden en wordt eveneens niet verwacht aangezien deze over het algemeen verbonden zijn aan structuurrijke en weinig verstoorde biotopen in andersoortige habitatype (NDFF 2014-2019). Amfibieën maken gedurende een jaarcyclus gebruik van twee typen habitat, het overwinteringshabitat en het voortplantings-/overzomeringshabitat. Het winterhabitat kan bestaan uit een scala aan vorstvrije plaatsen nabij bebouwing, in bossen, onder takenhopen, hopen, sliblaag et cetera. Deze verblijfplaatsen worden ook wel het terrestrische habitat (land habitat) genoemd. Het voortplantingshabitat (aquatisch habitat) bestaat uit de aanwezigheid van al dan niet tijdelijke wateren met specifieke karakteristieken voor zeldzame, al dan niet beschermde, soorten. Algemene soorten zoals gewone pad en kleine watersalamander zijn relatief opportunistisch en planten zich in veel typen wateren voort. Het terrestrische habitat is bij voorkeur structuurrijk en ligt vaak in de directe omgeving van voortplantingswateren. Beschermde amfibieën zijn erg kritisch ten aanzien van het habitat waarin zijn voorkomen. In de omgeving van de planlocaties is het voorkomen bekend van beschermde kamsalamander en rugstreeppad (NDFF 2014-2019). De kamsalamander komt voor (op enige afstand) in de omgeving van de planlocatie in Nederhemert en Nieuwaal. In het rivierengebied wordt de kamsalamander met name waargenomen in laag-dynamische stangen, kolken en kleiputten. Dergelijke wateren zijn aanwezig in de omgeving van de planlocaties wat tevens correspondeert met de locaties waar de soort is waargenomen. In de directe omgeving van de planlocaties zijn dergelijk wateren niet aanwezig. De planlocaties en de omliggende kavelsloten voldoen niet aan de combinatie van habitatkenmerken die de kamsalamander preferereert. De rugstreeppad is een minder watergebonden soort, welke is waargenomen (op enige afstand) in de omgeving van Nieuwaal. Momenteel wordt het voorkomen van rugstreeppad op de planlocatie niet verwacht wegens het ontbreken van functioneel leefgebied in de vorm van vergraafbaar zand, ondiepe poeltjes of geschikte overwinteringslocaties. Desalniettemin kan de rugstreeppad opduiken wanneer zandige terreinen ontstaan tijdens graaf- en bouwwerkzaamheden (bijlage 2). Om alle mogelijke effecten ten aanzien van de soort te voorkomen dienen er maatregelen getroffen te worden om vestiging van de rugstreeppad op de planlocatie te voorkomen, met name op de locatie in Nieuwaal. Dergelijke maatregelen betreffen het tegengaan van het ontstaan van geschikt voortplantingswater (regenwaterplassen) en het voorkomen van vergraafbaar zand en langdurige materiaalopslag binnen het plangebied. Daarnaast kan door het plaatsen van schermen het plangebied ontoegankelijk gemaakt worden (BIJ12 kennisdocument Rugstreeppad 2017). Gedurende de ontwikkeling worden mogelijk incidenteel passerende of aanwezige (algemene) minder watergebonden amfibieën verstoord. Om overtreding van de Wet Natuurbescherming te voorkomen dient de Algemene Zorgplicht in acht te worden genomen. Significante negatieve effecten ten aanzien van amfibieën en reptielen zijn uitgesloten.

Vissen

Het waterbassin in Nederhemert is geen geschikt leefgebied voor beschermde vissen. Op de overige planlocaties zijn geen relevant oppervlaktewateren aanwezig voor (beschermde) vissen. Aan de naastgelegen watergang zijn geen werkzaamheden voorzien. Effecten op (beschermde) vissen zijn derhalve uitgesloten.

Insecten, libellen en andere ongewervelden

In de plangebieden zijn gedurende het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of andere ongewervelden aangetroffen. Op de planlocatie zijn geen plantensoorten aangetroffen die specifiek voor een beschermde ongewervelde een waardplant vormen. Tevens is er geen sprake van oud hout, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde insecten of andere ongewervelden. Significante negatieve effecten op de soortgroep zijn uitgesloten.

Vogels

In de plangebieden en de directe omgeving hiervan zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en/of rustende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen: zwarte kraai, ekster, vink, tjiftjaf en putter.

Vogels - Jaarrond beschermde nestlocaties (cat. 1 t/m 4)

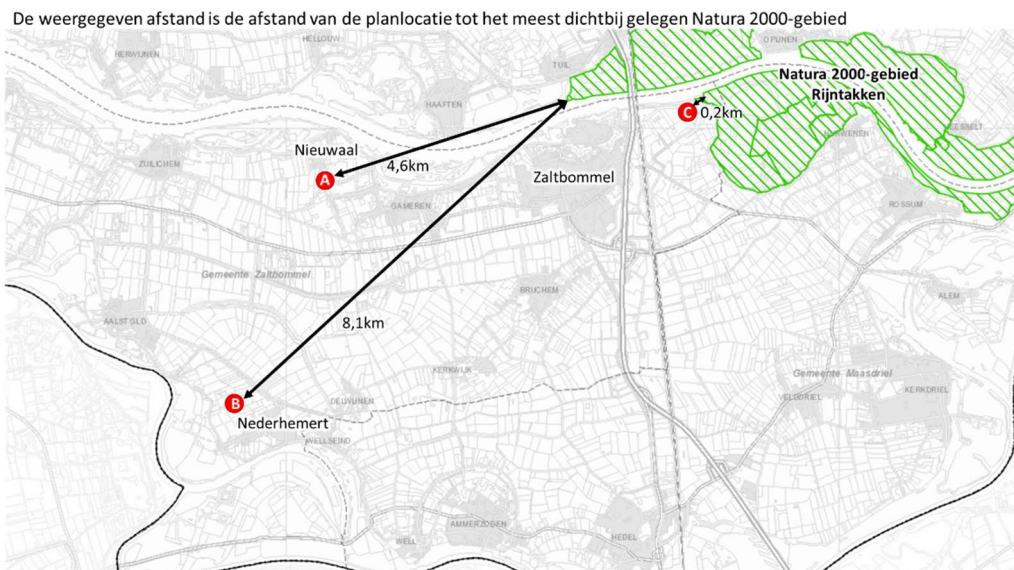
Op delen van de percelen waar de ontwikkelingen gepland staan zijn geen (grote, oude) bomen met horsten, holtes en/of oude nesten aanwezig van of die geschikt zouden kunnen zijn voor roofvogels en uilen. De huidige inrichting en gebruik van de planlocaties zijn tevens ongeschikt als functioneel leefgebied van uilen en roofvogels. De gierzwaluw en huismus zijn typische koloniebroeders. De te slopen bebouwing biedt geen geschikte nestlocaties voor de huismus of gierzwaluw. De woning op het perceel in Nederhemert en Nieuwaal zijn mogelijk wel geschikt voor huismussen en in beperkte mate voor gierzwaluw. Deze woningen en omliggende siertuin zijn echter niet aan werkzaamheden onderhevig waardoor eventuele nestlocaties evenals bijbehorend functioneel habitat niet worden aangetast. Van overtreding van verbodsbepalingen ten aanzien van jaarrond beschermde nestlocaties en essentiële habitatonderdelen is derhalve geen sprake.

Vogels - Algemene broedvogels en categorie 5 (beschermde nestlocatie gedurende broedperiode of in bijzondere gevallen)

De planlocatie voorziet in voedselaanbod en structuurrijke schuilgelegenheden voor algemene soorten. De kassen en opslagloods vormen voor algemene broedvogels zoals merel, duiven en kleine zangvogels geschikte nestlocaties. Gedurende het broedseizoen zijn de nesten en de functionele leefomgeving van voornoemde soorten beschermd. Het broedseizoen vangt aan onder bepaalde klimatologische omstandigheden en betreft indicatief de periode 15 maart t/m 15 juli. Ten aanzien van algemene broedvogels en categorie 5 soorten kunnen de werkzaamheden worden opgestart buiten het broedseizoen en/of na het ongeschikt maken van de planlocatie. Indien de beoogde werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart dient de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden geïnspecteerd te worden door een ter zake deskundige.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park, Nationaal Landschap en het Natuurnetwerk Nederland. Het Natura 2000-gebied Rijntallen ligt op een afstand van 0,2 km van het plangebied in Zaltbommel, 4,6 km van het plangebied in Nieuwaal en 8,1 km van het plangebied in Nederhemert (figuur 5). Andere Natura 2000-gebieden bevinden zich op grotere afstand. De planlocatie in Nieuwaal ligt op een afstand van circa 0,6 km ten zuidoosten van het meest dichtbijgelegen Natuurnetwerk Nederland. De planlocatie in Nederhemert ligt op een afstand van minder dan 0,05 km ten zuiden van het meest dichtbijgelegen Natuurnetwerk Nederland. De planlocatie in Zaltbommel ligt op een afstand van circa 0,05 km ten zuidwesten van het meest dichtbijgelegen Natuurnetwerk Nederland (figuur 6).

Figuur 5 De planlocaties liggen resp. op een afstand van 0,2 km (locatie C - Zaltbommel), 4,6 km (locatie A - Nieuwaal) en 8,1 km (locatie B - Nederhemert) tot het Natura 2000-gebied Rijntakken (bron: kaarten.gelderland.nl)

Figuur 6 De planlocaties zijn niet gelegen binnen de grenzen van een Natuurnetwerk Nederland (bron: kaarten.gelderland.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de sloop van drie kassencomplexen en een opslagloods ten behoeve van de realisatie van twee vrijstaande woningen en een bedrijfsloods aan de Jacob Ekelmansstraat 19 te Nieuwaal. Gezien de hedendaagse functie van het huidige bebouwing in relatie tot de toekomstige bouw en bestemming leidt de beoogde ontwikkeling niet tot een noemenswaardige verkeerstoename. De werkzaamheden zullen waarschijnlijk leiden tot een tijdelijke en beperkte toename in stikstofdepositie (projecteffect). Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en de afstand tot kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Op basis van de Europese vogel- en habitatrichtlijn geldt voor projecten en andere handelingen de verplichting om aan te tonen dat er geen significant effecten optreden als gevolg van stikstofdepositie. De algemene richtlijn hiervoor is dat voor ieder project of handeling, middels de rekentool Aerius, een berekening gemaakt dient te worden om aan te tonen of er wel of geen

sprake is van een meldings- of vergunningsplichtige stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden met stikstofgevoelige habitats. Of er sprake kan zijn van overschrijding van de drempelwaarde is afhankelijk van een aantal factoren. Vaak betreft dit een combinatie van de kwetsbaarheid van een gebied, de terreinomstandigheden, ligging van het project en overheersende windrichting. Ondanks dat er geen effecten verwacht worden kan het, ten behoeve van een feitelijke rekenkundige onderbouwing, door het bevoegd gezag wenselijk worden geacht een Aeries berekening uit te voeren. Voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) geldt dat de afstand tot de omliggende Natura 2000-gebieden per definitie te groot is of dat de mate van deze verstoringfactoren in relatie met de geplande werkzaamheden verwaarloosbaar zijn. Tevens zorgen de tussen gelegen percelen, woningen en infrastructuur voor voldoende bufferwerking om deze (eventuele) tijdelijke effecten te ondervangen. Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is

Houtopstanden

Het kappen van bomen en struiken kan melding- of vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Het kappen van bomen is niet melding- en/of vergunningplichtig in het kader van de Wet Nb als het de volgende type houtopstanden betreft:

- a) houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
- b) houtopstanden op erven of in tuinen;
- c) fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- d) naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- e) kweekgoed;
- f) uit populieren of wilgen bestaande: (1) wegbeplantingen, (2) beplantingen langs waterwegen en/of (3) eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- g) het dunnen van een houtopstand;
- h) uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij: (1) ten minste eens per tien jaar worden geoogst, (2) bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en (3) zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Op de planlocaties zijn houtopstanden (beschreven onder b, e en/of f) aanwezig. Het kappen/verwijderen van houtopstanden op de planlocatie is derhalve niet melding- en/of vergunningsplichtig in het kader van de Wet Natuurbescherming.

Gemeenten hebben veelal beleid omtrent het kappen/vellen van bomen en struiken opgenomen in een Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De beoogde ontwikkeling leidt evt. tot de kap van een aantal bomen en struiken. Gemeentelijke Verordeningen mogen niet strijdig zijn met landelijk/provinciaal beleid. Het is derhalve aanbevelingswaardig om in de voorbereidende fase de bepalingen in de APV af te stemmen met de gemeente om conflicterende situaties in een later stadium te voorkomen.

Conclusies

Samenvatting

In het plangebied of de directe omgeving hiervan komen beschermde diersoorten van de Wet natuurbescherming voor. De te slopen bebouwing, terreinverharding en waterbassin hebben aannemelijk geen essentiële functie voor beschermde soorten waarvoor geen vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Gedurende de ontwikkeling dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en de vestiging van de rugstreeppad. De planlocaties zijn mogelijk (beperkt) geschikt leefgebied voor algemene zoogdieren, foeragerende vleermuizen, amfibieën, insecten en broedvogels. De planlocaties maken geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of het Natuurnetwerk Nederland. Gelet op de aard van de werkzaamheden, de afstand tot de gebieden en de beoogde situatie is van externe werking op omliggende Natura 2000-gebieden geen sprake. Op de planlocaties zijn geen houtopstanden aanwezig waarvoor bij kap een melding- of vergunningplicht geldt in het kader van de Wet natuurbescherming.

Tabel 2 Overzicht van de functie van het plangebied voor beschermde flora en fauna alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de beoogde ingrepen en de eventueel daarop te nemen vervolgstap.

vervoergroep:

Legenda	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën	reptielen	vissen	broedvogels (a)	broedvogels (j)
- = ongeschikt + = geschikt n (nee) / j (ja)								
Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort							+	+
Geschikt habitat Habitatrictlijnsoort	-	-	+	-	-	-	-	
Geschikt habitat andere soort	-	-		-	-	-		
Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk	n	n	n	n	n	n	n	n
Gebiedsbescherming	afstand		effecten		nader onderzoek/ Aerius			
Natura 2000	0,2 km		geen		n.v.t.			
Natuurnetwerk Nederland	<0,005 km		geen		n.v.t.			
Houtopstanden	aanwezig		kap		melding / vergunning			
Struiken	ja		Onbekend		n.v.t.			
Bomen	ja		Onbekend		n.v.t.			

Uitvoerbaarheid

De werkzaamheden leiden niet tot aantasting van beschermde natuurwaarden en/of beschermde gebieden. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de (mogelijke) aanwezigheid van foeragerende vleermuizen en algemene broedvogels. Tevens dient er tijdens de uitvoering rekening gehouden te worden met het ontstaan van potentieel leefgebied, en daarmee de kans op vestiging van de rugstreeppad op de planlocaties. Voor deze soorten dienen eventueel maatregelen te worden getroffen om effecten te voorkomen. De aanwezigheid van beschermde soorten (Wet-Nb, andere soorten, art. 3.10) en hun leefgebied vormen geen bezwaar voor de beoogde ontwikkelingen (vrijstellingsbesluit).

Conclusie

De ontwikkelingen op de planlocaties aan de Ekelmansstraat 19 te Nieuwaal, Nieuwstraat 9 te Nederhemert en Ketelsteeg ong te Zaltbommel zijn uitvoerbaar is zoals bepaald in de Wro (artikel 3.1.6 Bro).

Te treffen maatregelen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden dienen uitsluitend tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in de directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder andere worden verstaan: beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassen van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- Voor rugstreeppad dient het terrein gedurende de ontwikkeling ongeschikt gehouden te worden (bijv. aanbrengen puinbed, voorkomen ontstaan puinhopen, egaliseren terrein e.d.) en/of ontoegankelijk gemaakt te worden voor de soort gedurende de bouwwerkzaamheden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie ten allen tijden kunnen vervullen.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen van vogels (medio maart t/m medio juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige. Indien dit niet mogelijk is dienen de potentiële nestlocaties buiten het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden.

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Kamsalamander *Triturus cristatus* versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0. Publicatie: BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (redactie) 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravon) (redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Diepenbeek, A., 1999. Veldgids Diersporen. KNNV Uitgeverij 5e druk 2015, Zeist.
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Geraadpleegde websites

kaarten.gelderland.nl
ndff-ecogrid.nl
www.arcgis.com
www.bij12.nl
www.nationaalgeoregister.nl
www.natura2000.eea.europa.eu
www.ravon.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.wilde-planten.nl
www.zoogdiervereniging.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

Blom Ecologie B.V.,
ing. M.J. Visschers

Bijlage 1 Fotografische impressie

Bijlage 2 Ecologie rugstreepad

© BLOM ECOLOGIE B.V.
ZANDWEG 46 - 4181 PM WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie aan de Ekelmansstraat 19 te Nieuwvaal (locatie A)

Figuur 1 De planlocatie aan de Nieuwstraat 9 te Nederhemert (locatie B)

Figuur 1 De planlocatie aan de Ketelsteeg ong te Zaltbommel (locatie C)

Bijlage 2 Ecologie rugstreeppad

Herkenning

De rugstreeppad (*Epidalea calamita*) is een middelgrote pad met een lengte van circa 4,5 - 7 cm. De pad heeft vrij korte poten en heeft op de rug een karakteristieke lichtgele lengtestreep. Verder is de rug grijsbruin met groenige vlekken en heeft de buik een lichtgrijze kleur met grijszwarte vlekken. De ogen zijn geelgroen en hebben een horizontale pupil. Mannetjes zijn in de paartijd te onderscheiden van vrouwtjes door een paars/blauwe verkleuring van de keel. Gedurende het voortplantingsseizoen is tijdens de kooractiviteiten een typische en harde roep te horen die over een afstand van 1 - 3 km is waar te nemen (Creemers & Van Delft, 2009).

De larven van rugstreeppad zijn maximaal 2,5 cm lang en zwart van kleur. Oudere larven hebben een lichte keelvlak en soms een streep over de rug (Diepenbeek & Creemers, 2006).

Gedrag

De rugstreeppad is een typische pioniersoort die opportunistisch profiteert van tijdelijke gunstige omstandigheden. Veranderingen in weersomstandigheden als vocht en temperatuur vormen in sterke mate een trigger voor migratie, voortplanting en dergelijke. Onderstaande periodes zijn dan ook indicatief. Bij het koloniseren van nieuwe gebieden kunnen jonge rugstreeppadden afstanden tot wel 5 km afleggen (BIJ12 kennisdocument Rugstreeppad, 2017).

De overwintering vindt plaats van oktober/november tot en met maart. De eerste dieren kunnen vanaf begin maart de overwinteringslocatie verlaten om vervolgens al dan niet direct door te trekken naar de voortplantingslocaties. De voortplanting vindt plaats in de periode april - september met een hoogtepunt rond half april - mei. Het vaststellen van afwezigheid van rugstreeppadden kan middels drie gerichte (avond)veldbezoeken in de periode 15 april - juli (BIJ12 kennisdocument Rugstreeppad, 2017).

Habitat en verblijfplaatsen

Het geprefereerde habitat van de rugstreeppad bestaat uit een dynamische omgeving met vergraafbaar zand of fijne grond. De verblijfplaatsen van de soort kunnen worden onderverdeeld in voortplantings-, zomer- en overwinteringshabitat. Het voortplantingshabitat is aquatisch en na de voortplanting zijn rugstreeppadden hoofdzakelijk op het land te vinden. Het functionele leefgebied bestaat ook uit het gebied tussen deze habitats (migratieroutes).

De eitjes worden afgezet in veelal tijdelijke, ondiepe en wateren zonder vegetatie, waar weinig tot geen sprake is van concurrentie of predatie. Voorbeelden hiervan zijn greppels, rijsporen, regenplassen en geschoonde sloten. De zomer en- en winterlocaties bevinden zich op het land in hoogwatervrije terreinen. Voor de overwintering gebruikt de rugstreeppad bestaande (muizen)holletjes, graaft deze zich in de bodem of kruipt de rugstreeppad onder materialen als: stenen, boomstammen, banden en houtstapels. Voorwaarde voor het winterhabitat is dat deze locatie vorstvrij dient te zijn.

Populatieomvang

Rugstreeppadden verspreiden zich in diverse richtingen waardoor de minimale populatieomvang en bijbehorend oppervlakte voor de gunstige staat van instandhouding locatiespecifiek is. Als vuistregel wordt gehanteerd dat een gezonde populatie uit minimaal 100 - 200 dieren bestaat en dat deze in verbinding staat met andere populaties (BIJ12 Kennisdocument Rugstreeppad, 2017).